

Päiväys
04.04.2024

Diaarinumero
674/03.04.04.04.23/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelu- ja maa-aineslain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

04.04.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **11.04.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 04.04.2024 nro 415/2024, valitus ympäristölupa-asiassa/maa-ainesasiassa, Tarkinkallion maa-ainesalueen maa-aines- ja ympäristölupahakemus, Siilinjärvi.

Luvan hakija

Kuljetus Taattola Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **04.04.2024 – 13.05.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **13.05.2024**.

04.04.2024

Dnro 674/03.04.04.04.23/2022

Asia Valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa

Valittajat Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry, Suomen luonnonsuojeluyhdistyksen Siilinjärven yhdistys ry, [REDACTED]

Luvan hakija Kuljetus Taattola Oy

Päätös, josta valitetaan

Siilinjärven viranomaislautakunta 28.4.2022 (26.4.2022 § 19)

Viranomaislautakunta on myöntänyt Kuljetus Taattola Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan ottaa 255 000 m³ ktr kalliokiviainesta ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen sekä kiviaineksen varastointiin Siilinjärven kunnassa Hamulan kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä Tarkinkallio 749-402-3-61 hakemuksen ja annettujen lupamääräysten mukaisesti. Lupaan on liitetty lupamääräykset 1-35. Lupa on voimassa 10 vuotta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat vaatineet, että Siilinjärven kunnan viranomaislautakunnan myöntämä Tarkinkallion maa-aines- ja ympäristölupa on kumottava.

Lupahakemuksessa on käytetty liitteenä lähes 12 vuotta vanhaa edellisen maa-ainesluvan luonto- ja maisemaselvitystä, joka on tehty syyskuussa 2010. Luvan hakijalta ei ole vaadittu uutta luonto- ja maisemaselvitystä, vaikka kunnalle toimitetuissa huomautuksissa on sitä vaadittu muuttuneisiin luonto-olosuhteisiin vedoten. Mikäli luonto- ja maisemaselvitys olisi tehty uudelleen ja oikeanaikaisena, alueen luonnon muuttuminen olisi havaittu. Syyskuun lopulla tehdyssä luontoselvityksessä muun muassa viitasammakon (*Rana arvalis*), joka on luonnonsuojeluasetuksen liitteen IV laji, keväiseen kutuun liittyvä ääni on jäänyt havaitsematta ja myös monet muuttolinnut. Selvitys on tehty vain yhden syyspäivän aikana ja yhden henkilön toimesta. Herää epäily,

että onko selvityksessä kartoitettu kaikki luonnonsuojeluasetuksen liitteessä I -V luetellut lajit. Lajeja on satoja ja ne kuuluvat hyvin erilaisiin ryhmiin. Lajien tunnistus vaatii erikoisosaamista. Osa näistä lajeista on muuttolintuja, jotka voivat olla syyskuun lopulla jo muuttomatalla ja osa lajeja, jotka voidaan parhaiten havaita vain tiettyyn aikaan. Vanhaan lupaan liitettyssä luonto- ja maisemaselvityksessä on vanhentunutta tietoa havaittujen lajien uhanalaisuudesta. Selvityksessä mainitaan, ettei alueen lajistossa ole havaittu uhanalaisia lajeja. Alueella on kartoituksessa havaittu muun muassa hömötiaisia, jotka on luokiteltu vaarantuneeksi Suomen lajien 2015 tehdyssä uhanalaisuusarvioinnissa ja vuonna 2019 ne on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi.

Lupahakemuksen mukaan suunnitellulla ottoalueella kalliota peittää osin ohut maakerros. Tracker karttaohjelmasta otetusta ilmakuvasta voi kuitenkin todeta, että pintamaat on jo poistettu noin 1,3 hehtaarin alalta eikä 0,7 hehtaarista, kuten lupahakemuksessa on kerrottu. Tarkinkalliolla huhtikuussa 2022 järjestetyssä tutustumiskäynnissä luvanhakija on vahvistanut asiaosaisille ja viranomaislautakunnan edustajille, että koko kallion louhinta-alueelta pintamaat on jo poistettu.

Alueen vieressä on tukitoiminnoille varattu alue. Edellisen lupakauden aikana tältä tukitoiminta-alueelta ei ole otettu kalliokiviainesta, mutta nyt alueelta on poistettu pintamaat siten, että kallio on paljastunut laajalta alueelta. Pintamaiden poisto on muuttanut alueen luonto-olosuhteita oleellisesti ja alueelle onkin syntynyt sade- ja valumavesistä pysyvä altaikko, joka muodostuu lukuisista eri syvyisistä kalliopainanteista.

Kalliopainanteissa on vettä koko kesän. Keväällä matalammissa kalliopainanteissa on runsaasti sammakon kutua. Valittajat ovat kuulleet alueella keväisin viitasammakon pulputtavaa ja haukkuvaa soidinääntä sekä ruskosammakon soidinkurnutusta. Koska alueella ei ole kaloja eivätkä altaat kuivu kesän aikana, olosuhteet sammakoiden nuijapäiden kehitykselle ovat hyvät. Altaat luovat hyvät olosuhteet myös erilaisille hyönteisille ja sen myötä myös lähialueen hyönteissyöjälinnuille.

Kallion louhimisen seurauksena koko kutualue tuhoutuu ja alueen ekologia kärsii, sillä kallio tullaan poistamaan 1–10 metrin korkeudelta ja alue tullaan maisemoimaan metsittämällä lupakauden päätyttyä. Lisäksi riskinä on, että luvanhakija saattaa ennen toiminnan aloitusta esivalmistella kallionottoa tyhjentämällä altaat. Ottamisalueen rajasta noin 360 metrin etäisyydellä on yksityinen luonnonsuojelualue Kuivasteenmäen lehto (YSA083666), joka omalta osaltaan suosii viitasammakon elinympäristöä, jota kallion louhinta haittaisi.

Kallioaineksen louhiminen ja murskaus rikkoisi luonnonsuojeluasetusta sekä luonnonsuojelulakia. Lisäksi asiasta on olemassa viitasammakkoon verrattavien suojeltujen eläinten osalta ratkaisu KHO 2013:74.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on varannut Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Siilinjärven kunnalle, Siilinjärven kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, Pohjois-Savon pelastuslaitokselle sekä luvan hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Siilinjärven viranomaislautakunnan lausunnon mukaan valitus on hylättävä. Kuljetus Taattola Oy:llä on ollut vuonna 2011 myönnetty maa-aineslupa maa-ainesten ottamiseen ja ympäristölupa kallion louhintaan kiinteistöllä Tarkinkallio 749-402-3-61 sijaitsevalla 5,6 hehtaarin kallionottoalueella.

Kallionottoalueelle on tehty 26.9.2010 päivätty luonto- ja maisemaselvitys. Selvityksen mukaan alueella tai sen välittömässä lähiympäristössä ei havaittu suojeltavia lajeja, luontotyyppejä tai elinympäristöjä eikä erikoisia luonnonmuodostelmia. Luontoselvityksen sekä Pohjois-Savon ELY-keskuksen vuonna 2011 maa-aines- ja ympäristölupahakemuksista antamien lausuntojen perusteella lupien myöntämisen edellytykset ovat olleet olemassa ja lupien myöntäminen ei ole ollut vastoin luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa todettua kieltoa. Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnossa 17.2.2011 on viitattu tehtyyn luonto- ja maisemaselvitykseen ja siinä on todettu, että vaikutuksia on arvioitu asianmukaisesti eikä haettu lupa aiheuta merkittäviä vaikutuksia suojelualueelle.

Kallionottoalueella on tehty vuonna 2011 myönnettyihin lupiin perustuen pintamaiden poistoa noin 0,7 hehtaarin alueelta. Alueen luonnonolosuhteet ovat muuttuneet vuoden 2010 luontoselvityksen aikaiseen tilanteeseen verrattuna ainoastaan maa-ainesalueen käyttöönottoon tähdänneen pintamaiden poiston seurauksena, joten ympäristönsuojeluviranomainen ei ole vaatinut valituksenalaisen päätöksen perusteeksi uutta luontoselvitystä. Pohjois-Savon ELY-keskus ei edellyttänyt lausunnossaan 8.3.2022 uutta luontoselvitystä tehtäväksi. Edellä mainitussa ELY-keskuksen lausunnossa on todettu muun muassa, että lupahakemusalueen eteläpuolella sijaitsee Kuivasteenmäen luonnonsuojelualue. Se on perustettu 1997 yksityismaan rauhoitusalueeksi, koska alue on aiemmin otettu mukaan valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan. Suojelualue sijaitsee suhteellisen kaukana hakemusalueesta ja mäen toisella puolella. Ottotoiminta ei myöskään tule vaikuttamaan suojelualueen vesitalouteen, eikä luonnonsuojelulaista johtuvia esteitä ottotoiminnalle ole ilmennyt.

Kallionottoalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole viitasammakolle luontaisia lisääntymisympäristöjä, joita ovat muun muassa tulvivien järvien ja lampien rehevät rannat. Kallionottoalueen eteläpuolella ja pohjoisreunassa on peruskartassakin näkyviä metsäisiä soistumia, joissa kulkee peruskartan mukaan puro tai oja. Nämä on ojitettu syvillä metsäojilla, joissa ei ole tulva-aikanakaan syvempiä lampareita, joita viitasammakko vaatisi lisääntymispaikaksi. Kallionottoalueelle on muodostunut lampareita pintamaiden poiston seurauksena, mutta lampareiden ympäristö on pitkälti paljaaksi otettua kalliota tai kivikkoa, mikä ei lautakunnan käsityksen mukaan

ole viitasammakolle sopivaa metsäistä ja kosteaa maaympäristöä. Valituksessa esitetyn kuvan sammakon kutu ei todennäköisesti ole viitasammakon kutua, koska viitasammakon kutu painuu pohjaan ja ruskosammakon kutu kohoaa pintaan.

Siilinjärven ympäristöterveysviranomaisen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta asiassa.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen antaman vastineen mukaan kyseiselle alueelle on myönnetty maa-aines- ja ympäristölupa 2011 ja se on umpeutunut vuonna 2021. Kiviaineksen ottotoimintaa ei ole kuitenkaan aloitettu muutoin kuin pintamaiden poistamisella. Tämän seurauksena noin 250 metrin matkalle on paljastunut rikkonainen kalliokumpareiden kenttä, jonka painaumet ovat sittemmin täyttyneet sade- ja pintavaluntavesistä. Kallio on paljastunut vanhojen ilmakuvien perusteella vuosien 2011–2013 välillä. Kallio sijaitsee viettävästi rinteessä ja siihen laskee oja itäpäässä ja toinen oja johtaa vesiä pois paljastetun kallioalueen länsipäästä.

Syvimmissä altaissa vettä on toista metriä ja vain matalimmat painanteet kuivuvat vähävetisenä aikana. Myös allasketjun kautta tapahtuva läpivalunta vaihtelee sadannan mukaan vuodenaikojen välillä.

Kallioaltaat ovat sopivia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi. Kasvistoon kuuluvat muun muassa osmankäämi ja uistinviita syvimmissä altaissa, muun rantakasvillisuuden ohessa. Altaat luultavasti lämpenevät nopeasti avoimella paikalla auringon lämmittäessä kallioita jo keväällä viitasammakon kutuaikana. Kalastolle altaat ei tarjoa menestymisen edellytyksiä, mikä auttaa sammakoiden kudun säilymistä. Viranomaisen käytettävissä olevissa tietojärjestelmissä ei ole havaintoja alueen viitasammakoista.

Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Viitasammakko on luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittu laji. Luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 1 momentin kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Nyt puheena olevassa tapauksessa poikkeamista ei ole saatu tai haettu.

Euroopan unionin komissio on vuonna 2021 julkaissut päivitetyn ohjeasiakirjan luontodirektiivin mukaisesta, yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta. Ohjeessa todetaan, että koska luontodirektiivin 12 artiklan mukaisessa tiukassa suojelujärjestelmässä ei tehdä eroa väliaikaisten tai pysyvien, keinotekoisesti tai luonnollisesti luotujen ympäristöjen välillä, on katsottava, että myös ne liitteessä IV luetellut suojellut eläin- tai kasvilajit, jotka alkavat käyttää uutta aluetta sallittujen maankäyttötoimien seurauksena, kuuluvat kokonaisuudessaan 12 artiklan suojelusäännösten soveltamisalaan. Louhinta- ja kaivutöiden yhteydessä voi

ohjeen mukaan syntyä esimerkiksi erityisesti sammakkoeläimille soveltuvia lammikoita.

Alueella ei ole ennen lupapäätöksen tekemistä laadittu sellaista luontoselvitystä, jossa mahdolliset viitasammakkoesiintymät olisivat tulleet ilmi. Siilinjärven viranomaislautakunnan päätöksestä tehdyssä valituksessa on tuotu esille seikkoja, jotka viittaavat viitasammakon esiintymiseen alueella. Nämä seikat ja alueen viitasammakoille edulliset olosuhteet huomioon ottaen viitasammakoiden esiintyminen alueella on mahdollista, minkä vuoksi asiaa tulisi selvittää tarkemmin.

Lupapäätös tulee kumota ja palauttaa uuteen valmisteluun Siilinjärven viranomaislautakuntaan, koska lupa ei perustu riittäviin selvityksiin.

Kuljetusliike Taattola Oy:n antaman vastineen mukaan viitasammakoiden mahdollinen esiintyminen voidaan varmistaa vain kutuaikana tehtävällä kartoituksella, joka tullaan suorittamaan keväällä 2023 alan asiantuntijan toimesta. Muuta luontokartoitusta ei katsota tarpeelliseksi, koska alueelta on poistettu puusto ja pintamaiden kuorimisen yhteydessä myös kasvillisuus, joten hömötiaisia tai muita uhanalaisia eläin- tai kasvilajeja ei hakemusalueella voi esiintyä.

Viitasammakoiden kartoituksen perusteella louhostoiminnan edellytyksiä voidaan arvioida uudelleen mahdollisesti uudelleen käsittelyyn menevässä yhteislupahakemuksessa. Toinen vaihtoehtoinen toimintamalli on lisätä uusi lupamääräys, jossa toiminta voidaan aloittaa, ellei tehtävässä kartoituksessa havaita viitasammakoiden esiintymistä.

Valittajien antaman vastaselityksen mukaan havaintojen perusteella Tarkinkallio soveltuu viitasammakoiden lisääntymisalueeksi. Viitasammakoille tyypillisiä elinalueita sijaitsee myös Tarkinkallion välittömässä läheisyydessä. Kutualueet voivat osin erota viitasammakoiden kesäisistä elinalueista. Viitasammakot voivat kulkea suhteellisen pitkiä matkoja siirtyessään alueelta toiselle. Tutkimuksen mukaan viitasammakot saattavat talvehtia lähes 1 000 metrin päässä kutualueestaan. Lupa-alueen eteläpuolella, noin 360 metrin päässä Tarkinkalliosta, sijaitsee Kuivastenmäen yksityinen luonnonsuojelualue, joka kuuluu osana lehtojen suojeluohjelmaan. Lehdoille tyypillinen ominaisuus on niiden kosteus ja alue soveltuu viitasammakon elinalueeksi. Kallionottoalueen eteläpuolella ja pohjoisreunassa on metsäisiä soistumia, joissa kulkee puro tai oja. Tarkinkallion alueella ja sen läheisyydessä sijaitsee runsaasti syviä ojia, joiden pientareet soveltuvat hyvin viitasammakon kesäelinympäristöksi. Tarkinkalliosta noin 100 metrin päässä sijaitsee Toson niitty, joka on laaja peltoalue ja sen syvissä ojissa on vettä läpi kesän, mikä sopii hyvin viitasammakoille.

Yksittäinen inventaario ei ole riittävä eikä hyväksyttävä viitasammakoiden esiintymistodisteena, sillä viitasammakon kutuaika on lyhyt ja väärin toteutettuna inventaario ei mahdollista viitasammakon todentamista

Tarkinkallion alueella. Kutuajan ulkopuolella viitasammakko on lähes mahdoton todentaa.

Alueella on havaittu keväällä 2022 myös lukuisia pohjassa olevia kuturyppäitä. Viitasammakot voivat kutea samoilla alueilla ruskosammakoiden kanssa, joten ruskosammakon havaitseminen ei poissulje viitasammakon kutemista tai muuta elämää samalla alueella. Tarkinkallion alueella on runsaasti eri syvyisiä ympärivuotisesti veden täyttämiä painanteita, jotka soveltuva molempien sammakolajien kutualueeksi havaintojen mukaan. Pelkän kudun perusteella sammakkoeläimen tunnistus on mahdotonta. Viitasammakon kutulaulu on selvästi poikkeava ja tunnistettava tavallisen ruskosammakon kurnuttavasta kutulaulusta. Viitasammakon kutulaulu muistuttaa kuplintaa sekä vaimeaa pienen koiran haukuntaa. Liitteenä on toimitettu Tarkinkankaalla äänitetty ja kuvattu video, jossa viitasammakon pulputtavaa ja haukkuvaa kutulaulua kuuluu ruskosammakon kurnutuksen ohessa.

Valittajat ovat vaatineet vähintään kahden peräkkäisen vuoden aikana riittävässä laajuudessaan tehtävää inventointia, jotta yöaktiivisen ja aran viitasammakon kutulaulu voitaisiin varmasti todentaa. Virallisen inventoijan havaintojen lisäksi yksityisten henkilöiden todistusaineisto, kuten videomateriaali, täytyy ottaa huomioon valitukseen liittyvää päätöstä tehtäessä.

Siilijärven kunnan ympäristönsuojelutarkastaja on toimittanut lisäselvityksenä 19.6.2023 päivätyn, Kuljetusliike Taattola Oy:n tilaaman Tarkinkallion viitasammakkoselvityksen.

Hallinto-oikeus on varannut *Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukselle ja Kuljetusliike Taattola Oy:lle* mahdollisuuden vastineen antamiseen esitetystä uudesta selvityksestä.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen antaman vastineen mukaan viitasammakkoselvitys on tehty asiantuntevasti ja vakiintunein menetelmin. Lajin esiintymistilanteesta on saatu luotettava kuva. Maastotarkastuksella 5.9.2023 on todettu, että alueen vesien hallinta mahdollisten räjäytysten ja louhinnan aikana ei ole mahdollista ilman viitasammakoille syntyvää haittaa ja lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämistä tai hävittämistä. Mahdollinen maa-ainesten otto vaatisi poikkeamisen viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämisestä ja hävittämisestä. Aluetta ei voi eikä ole tarpeen maisemoida pintamaita palauttamalla viitasammakon vuoksi.

Kuljetusliike Taattola Oy ei ole antanut vastinetta.

Hallinto-oikeus on varannut *valittajille* mahdollisuuden vastaselityksen antamiseen asiassa esitetyn uuden selvityksen johdosta.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa Siilinjärven viranomaislautakunnan päätöksen ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa uudelleen käsiteltäessä tulee ottaa huomioon, mitä hallinto-oikeuden perusteluissa on lausuttu.

Perustelut

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 3 §:n mukaan luonnonsuojelulla pannaan täytäntöön muun ohella luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY (luontodirektiivi).

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Näihin eläinlajeihin kuuluu viitasammakko (*Rana arvalis*).

Asiassa saatu selvitys

Maa-aines- ja ympäristölupaa on haettu kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen sekä kiviainesten välivarastointiin Siilinjärven Hamulan kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä Tarkinkallio 749-402-3-61. Toiminta-alueen aikaisemman maa-ainesluvan ja ympäristöluvan voimassaolot ovat päättyneet toukokuussa 2021. Lupapäätöksen mukaan alueella ei ole ollut ottotoimintaa edellisen lupakauden aikana. Haettavan ottoalueen koko on noin 5,3 hehtaaria.

Ottamissuunnitelman mukaan suunnitellulla ottoalueella kalliota peittää ohut maakerros. Noin 0,7 hehtaarin alueelta on kuorittu pintamaat. Lähialueet ovat metsätalouskäytössä. Lähin suojelualue, yksityinen YSA083666

Kuivasteenmäki, sijaitsee noin 340 metrin etäisyydellä ottoalueen lounaispuolella.

Ottoalueen luontoarvot on kartoitettu aiemman luvan hakemisen yhteydessä tehdyllä, 26.9.2010 päivätyllä luonto- ja maisemaselvityksellä. Selvityksen mukaan louhinnasta ei aiheudu merkittävää haittaa luontoarvoille.

Siilijärven kunnan ympäristönsuojelutarkastaja on toimittanut muutoksenhakuprosessin aikana uuden, luvan hakijan toimeksiannosta tehdyn, 19.6.2023 päivätyyn selvityksen, Siilinjärven Tarkinkallion viitasammakoselvitys 2023. Selvityksestä on todettu muun muassa, että noin hehtaarin kallioalueelta on kuorittu pintamaat joitakin vuosia sitten. Paljastuneen kalliopinnan ruhjeisiin ja rosioihin on muodostunut eri kokoisia ja syvyisiä vesilampareita. Viitasammakoiden ääntelyä kuultiin neljässä lampareissa kallioalueen eteläreunalla. Kallioalueen eteläreunan vesilampareissa havaittiin muutamia kutevia viitasammakoita ja ruskosammakoita ja sammakoiden kutua. Alueella on ainakin neljä viitasammakon käyttämää kutulampareita. Kutevien sammakoiden yksilömäärät ovat olleet pieniä, arviolta noin kymmenen yksilöä molempia lajeja. Selvityksen mukaan kiviainesten oton jatkosuunnittelussa tulee selvittää, voidaanko suunnitellun louhosalueen reunalla sijaitsevat viitasammakolampareet säilyttää. Se voi kuitenkin olla käytännössä mahdotonta, jos lähellä niitä louhitaan. Kesäaikaan voidaan varmistaa, säilyykö lampareissa vettä siten, että viitasammakon toukat pystyvät kehittymään niissä. Todennäköisesti ainakin osassa lampareita on vettä läpi vuoden siten, että ne toimivat luonnonsuojelulain tarkoituksena lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. Selvityksen mukaan poikkeusluvan tarpeesta hankkeessa ja luvan hakemisesta on suositeltavaa keskustella Pohjois-Savon ELY-keskuksen luonnonsuojeluviranomaisten kanssa.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Ympäristöluvan ja maa-ainesluvan myöntämisedellytysten harkinnan on perustuttava lupahakemukseen. Luvan hakijan tehtävänä on ympäristönsuojelulain 39 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvun sekä niitä vastaavien maa-aineslain ja maa-ainesasetuksen säännökset huomioon ottaen esittää lupaharkinnan suorittamiseksi riittävä selvitys. Hakemuksessa esitettyjen seikkojen perustella on kyettävä arvioimaan muun muassa se, aiheutuuko luvanvaraisesta toiminnasta ympäristön pilaantumista tai muuta haittaa ympäristölle ja täyttääkö toiminta muutoin ympäristönsuojelulaissa, maa-aineslaissa, luonnonsuojelulaissa ja muissa soveltuvissa laeissa ja asetuksissa säädetyt vaatimukset ja edellytykset.

Lupa-asia on ratkaistu vuodelta 2010 olleen luontoselvityksen pohjalta tilanteessa, jossa hankealue oli metsän peittämä. Asiassa saadun selvityksen mukaan olosuhteet ovat muuttuneet sen jälkeen muun muassa siten, että vajaan hehtaarin kallioalueelta on kuorittu pintamaat joitakin vuosia sitten. Paljastuneen kalliopinnan ruhjeisiin ja rosioihin on muodostunut eri kokoisia ja syvyisiä vesilampareita. Asiassa ei ollut selvitetty, millainen alueen eliöstörakenne on hankealueella pintamaiden poiston jälkeen vallitsevissa

olosuhteissa. Hallinto-oikeus katsoo, että päätös ei ole perustunut tältä osin riittäviin selvityksiin.

Valituksessa on esitetty, että hankealueelle muodostuneet lampareet voisivat olla viitasammakoiden (*Rana arvalis*) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Uusi luonnonsuojelulaki (9/2023) on tullut voimaan 1.6.2023. Uuden lain 143 §:n 1 momentin mukaan valituksenalaiseen päätökseen on ollut sovellettava vanhaa luonnonsuojelulakia (1096/1996). Siinä tapauksessa, että alueella olisi viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka, asiaan olisi tullut soveltaa, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:ssä on säädetty viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisestä. Uuden lain 143 § 2 momentin mukaan, jos muutoksenhakutuomioistuin kumoaa päätöksen ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan uuden lain säännösten mukaisesti. Viitasammakkoyksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty myös uuden luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan.

Hallinto-oikeudelle on muutoksenhakuprosessin aikana toimitettu luontoselvityksen täydennyksenä viitasammakkoselvitys, josta käy ilmi, että ottamisalueelle pintamaiden poiston yhteydessä syntyneissä vesilampareista on löytynyt kutevia viitasammakkoja. Selvityksen mukaan asiassa tulisi muun muassa selvittää säilyykö lampareissa vettä kesäaikaan siten, että viitasammakon toukat pystyvät kehittymään niissä ja näin ollen lampareet toimisivat luonnonsuojelulain tarkoittamina lisääntymis- ja levähdyspaikkoina.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hallinto-oikeus ei ota ensiasteena kantaa vasta valitusvaiheessa esitettyihin uusiin selvityksiin. Tällaisessa tilanteessa sääntönä on, että asia palautetaan lupaviranomaiselle.

Edellä esitetyn perusteella asiassa ei ole esitetty riittävää selvitystä luvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi, joten hallinto-oikeus kumoaa viranomaislautakunnan päätöksen ja palauttaa asian viranomaislautakunnalle uutta käsittelyä varten.

Ennen uutta käsittelyä lupaviranomaisen tulee varata luvan hakijalle, mikäli tämä haluaa hakemustaan jatkaa, tilaisuus toimittaa asiassa lisäselvitystä siitä, onko toiminta-alueella viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Asian näin päättyessä lausuminen muusta asiassa esitetystä raukeaa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Siilinjärven kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksen saamisesta

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry:n on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).]

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 13.5.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Sinikka Kangasmaa ja Annukka Lagerstam sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Kirsti Poikonen.

Esittelijä Maritta Feodoroff

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry asiakumppaneineen Osoite: [REDACTED]
Jäljennös maksutta	Kuljetus Taattola Oy Siilinjärven viranomaislautakunta Siilinjärven kunnan terveydensuojeluviranomainen Siilinjärven kunnanhallitus Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Itä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Pohjois-Savon pelastuslaitos Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>